

Hvordan diskuteres EUs skattepolitikk i Irland og Storbritannia?

Kortform av masteroppgaven “**Europeanization of tax discourses in Ireland and the United Kingdom 2001-2015** – Content analysis and discourse analysis of newspaper coverage of the CCCTB” (2015)

Av Thomas Sørliie Hansen, master i europastudier, NTNU, høsten 2015.

I hvor stor grad har den irske og den britiske skattediskursen blitt europeisert? Denne oppgaven undersøker den irske og den britiske debatten rundt det foreslåtte CCCTB-direktivet.¹ Med en kvalitativ innholdsanalyse av *The Irish Times*, *Irish Independent*, *The Guardian* og *The Times*, samt *European Voice* som et referansepunkt, kommer det frem at det er stor forskjell på både antall artikler og måten EU fremstilles på. I de to største irske avisene så diskuteres CCCTB oftere enn i *European Voice*. I *The Guardian* og *The Times* så er det knapt noen diskusjon om hvilke konsekvenser direktivet vil få for Storbritannia.

Bakgrunn og aktualitet

I November 2014 ble det avslørt at flere multinasjonale selskaper har hatt svært fordelaktige skatteavtaler med Luxembourg og andre EU-land. Denne avsløringen har i ettertid fått tilnavnet LuxLeaks. Den offentlige debatten om skatteunndragelse som etterfulgte LuxLeaks ble starten på en ny giv i Kommisjonens arbeid for en felles Europeisk skattebase for selskapsskatt.

Allerede i januar 2015 kunne vi lese at «This is the year for Europe to put its tax house in order».² Dette var overskriften på et åpent brev signert av EU-kommisærene Pierre Moscovici og Margrethe Vestager som ble publisert i flere store europeiske aviser. I brevet setter kommisærene søkelyset på skatteunndragelse blant bedrifter, og de mener at CCCTB er en viktig komponent i dette arbeidet.

Det er to ting som farger debattene og i stor grad setter rammene for hvordan CCCTB i hele tatt kan bli diskutert. Det ene er at Irland har blitt kritisert av andre EU-stater for sitt skatteregime, og det andre er diskusjonen om en eventuell Brexit i Storbritannia. Dette er også

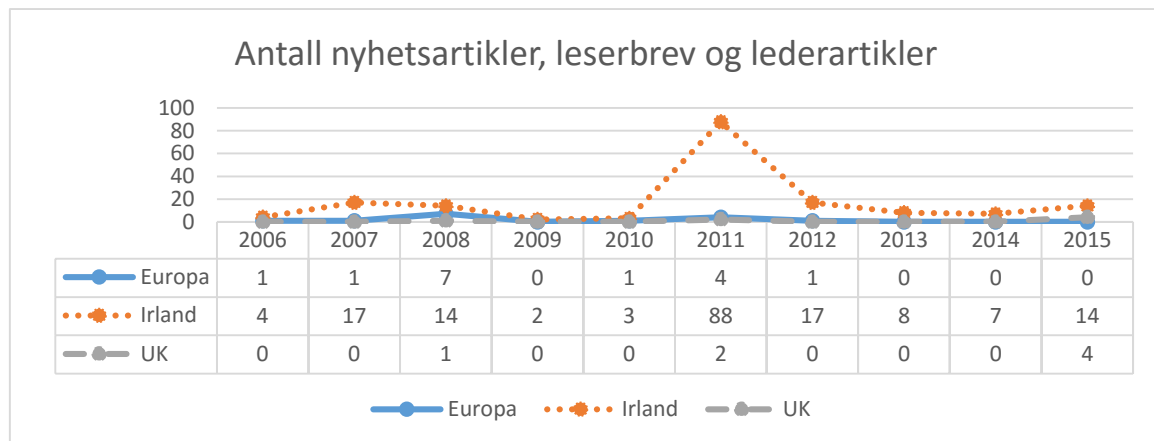
¹ Common Consolidated Corporate Tax Base, vanligvis forkortet til CCCTB.

² Brevet kan leses her: <http://www.theguardian.com/commentisfree/2015/jan/17/europe-tax-commissioners-evasion-fraud-companies>

grunnen til at debattene i nettopp disse landene har blitt sammenlignet. Begge landene er kritiske til en innføring av CCCTB. Imidlertid har Irland generelt en mer positiv holdning til EU enn Storbritannia.

Hovedfunn

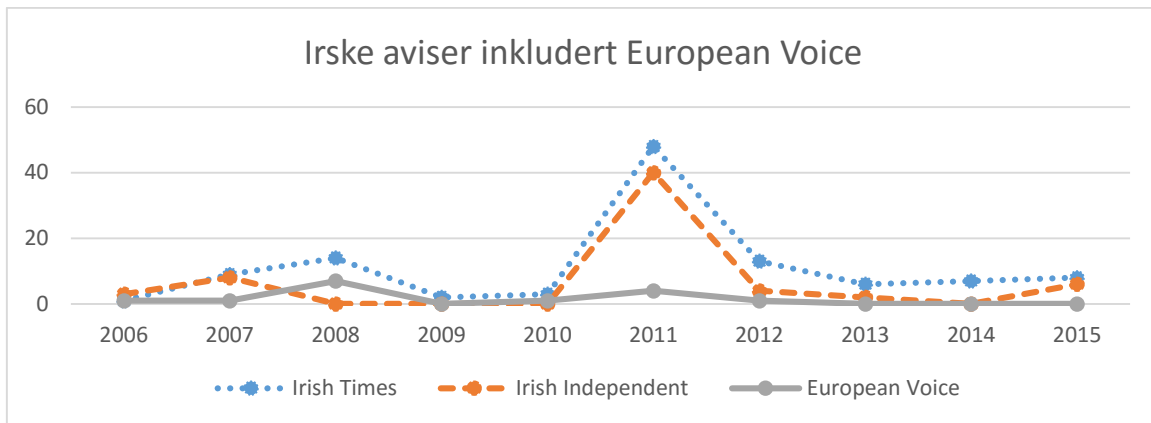
Hvordan snakker avisene i Irland og Storbritannia om CCCTB? Gjør de det i det hele tatt? Under ser vi en kvantitativ oversikt over hvor mange artikler, leserbrev og lederartikler som har nevnt ‘CCCTB’ i tittel, ingress eller brødtekst.

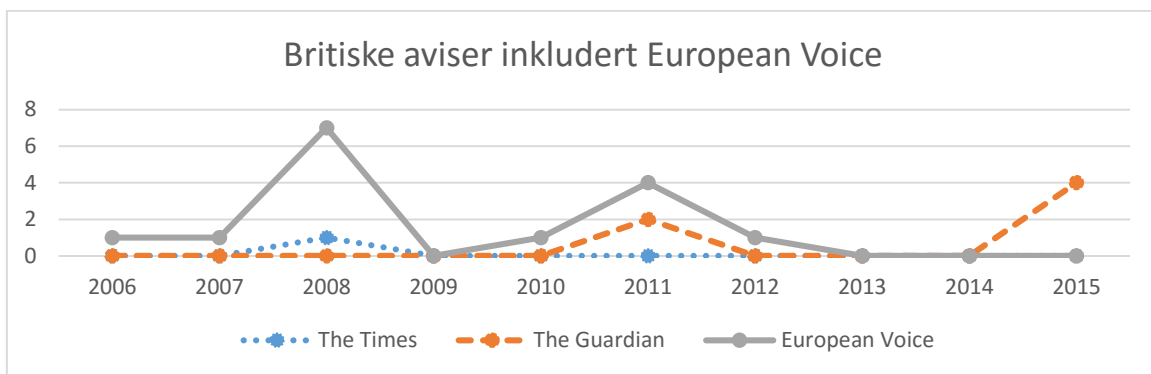
Som vi ser av diagrammet over, så er det stor forskjell på de tre typene aviser. ‘Europa’ betyr i dette tilfellet European Voice, som er referansepunktet. Summen av Irish Times og Irish Independent er ‘Irland’, og summen av artikler fra The Guardian og The Times er ‘UK’.

Diagrammet starter i 2006, men oppgavens tittel viser til tidsrommet 2001-2015. Det er fordi CCCTB ble lansert som et forslag av EU-kommisær Frits Bolkestein i 2001, men ingen av nevnte aviser brukte akronymet før 2006.

Det minst overraskende vi kan lese fra diagrammet, er at irske aviser skriver hyppigere om CCCTB-direktivet enn britiske aviser. Det mest overraskende er at irske aviser skriver hyppigere om CCCTB enn European Voice, som fokuserer på europeiske saker. Videre ser vi en tendens til tre nyhetssykluser (*issue cycles*). Den første syklusen starter i januar 2006, samtidig som Østerrike overtok presidentskapet i EU og satte ‘tax avoidance’ på agendaen sammen med Tyskland og Finland som støttespillere. Den andre syklusen er fra 2010-2012 og skyldes bankkrisen i Irland hvor EU, IMF og Den europeiske sentralbanken ble involvert for at Irland ikke skulle gå konkurs. Starten på den tredje syklusen sammenfaller med LuxLeaks, og begynner i november 2014.

Det er ingen stor forskjell på de to irske avisene, men The Irish Times skriver jevnt over oftere om CCCTB enn både Irish Independent og European Voice.

I Storbritannia er bildet helt annerledes. Totalt er det kun syv artikler i The Times eller The Guardian i perioden 2001- 31. juni 2015 som nevner akronymet CCCTB. I tillegg er det ikke før i den tredje syklusen at CCCTB diskuteres fra et britisk perspektiv. Artikkelen fra The Times i 2008 handler om at irer var skeptiske til Lisboa-traktaten. Den ene Guardian-artikkelen fra 2011 var et leserinnlegg fra en irsk økonom om situasjonen i Irland, og den andre Guardian-artikkelen var en kort notis som linket CCCTB med korrupsjon i Øst-Europa.

Hvorfor er det slik? Hovedsakelig skyldes det forskjellige typer euroskeptisisme i Irland og Storbritannia. Taggart og Szczerbiak har utviklet en modell for å dele euroskeptisisme inn i hard og myk, og den passer bra til å beskrive temperaturen på diskursene. Storbritannia kan beskrives som hardt euroskeptisk, det vil si at man finner en prinsipiell skepsis til EU. Da er det i det hele tatt vanskelig å diskutere konsekvenser av EU-direktiver. Irland derimot, som kan være kritisk til enkelte direktiv, men er mer positiv til EU som institusjon, kan beskrives som mykt euroskeptisk. Det gjør debatt-miljøet mye mer fruktbart i Irland.

Oppgaven viser også til andre variabler (økonomisk kompleksitet, media-tradisjoner og eierskap av medier) som kan forklare deler av forskjellene, men disse er underordnet.